

3. กลุ่มงานโรคไร้เชื้อ กองระบบประสาทวิทยา กระทรวงสาธารณสุข สรุปรายงานสถานการณ์การระบาดเจ็บในช่วงปีใหม่ พ.ศ 2544-2545
4. สถาบันเพื่อการพัฒนาและกองระบบประสาทวิทยา กระทรวงสาธารณสุข สถานการณ์ปัญหาอุบัติเหตุยานยนต์ของประเทศไทยและการแก้ปัญหาที่จำเป็นเร่งด่วน พ.ศ 2538
5. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ รายงาน ฉบับวันที่ 4 มกราคม 2545
6. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ รายงาน ฉบับวันที่ 15 มกราคม 2545
7. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ รายงาน ฉบับวันที่ 16 มกราคม 2545
8. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รายงาน ฉบับวันที่ 10 ธันวาคม 2544
9. หนังสือพิมพ์ข่าวสด รายงาน ฉบับวันที่ 17 ธันวาคม 2544

- 46 -

รายงานเบื้องต้นผลการสอบสวนของโรคทริคิโนซิส

จังหวัดเชียงราย

สถาบันพัฒนานักระบบประสาทวิทยา

กองระบบประสาทวิทยา

กระทรวงสาธารณสุข

ความเป็นมา

กองระบบประสาทวิทยา ได้รับรายงานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2545 ว่า มีการระบาดของโรคทริคิโนซิสในอำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ตั้งแต่วันที่ 2 – 14 มกราคม 2545 มีผู้ป่วยทั้งหมด 28 ราย กองระบบประสาทวิทยา ร่วมกับศูนย์ระบบประสาทวิทยาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย ออกทำการสอบสวนและควบคุมโรค ตั้งแต่วันที่ 15 - 19 มกราคม 2545

ผลการสอบสวนโรค

หมู่บ้านห้วยหาน อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง มีประชากรทั้งหมด ประมาณ 1,700 คน จากการสอบสวนโรคพบว่า มีผู้ป่วยสงสัยเป็นโรคทริคิโนซิส รวมทั้งสิ้น 28 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 1,647 ต่อแสนประชากร ผู้ป่วยทั้งหมดอาศัยอยู่ในกลุ่มบ้านเดียวกัน (กลุ่มที่ 4) ในหมู่บ้านห้วยหาน ในช่วงเวลาก่อนการระบาดของโรคทริคิโนซิส คือ วันที่ 1-27 ธันวาคม 2544 มีการจัดงานเลี้ยงและมีการฆ่าหมู เพื่อทำลาบหมูดิบรับประทาน รวมทั้งสิ้น 3 งาน ในเวลาไล่เรียงกัน และมีผู้ป่วยรายแรกวันที่ 28 ธันวาคม 2544 รายสุดท้ายวันที่ 7 มกราคม 2545 โดยส่วนใหญ่จะป่วยในระหว่างวันที่ 1 – 6 มกราคม 2545 อัตราส่วนเพศชายต่อหญิงเท่ากับ 1:1.5 ผู้ป่วยมีอายุตั้งแต่ 9 ปี ถึง 72 ปี (มัธยฐาน 23.5 ปี) กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุดได้แก่ กลุ่มอายุ 15 – 19 ปี มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 35 – 39 ปี มีจำนวน 5 ราย คิดเป็น ร้อยละ 19 และกลุ่มอายุ 20 – 24 ปี จำนวน 4 ราย คิดเป็น ร้อยละ 15 อาการของผู้ป่วยส่วนใหญ่เข้าได้กับโรคทริคิโนซิส โดยมีอาการทางคลินิก ดังนี้ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ 28 ราย (100%) ไข้ 26 ราย (92.3%) หน้าตาบวม 25 ราย (89%) บวมตามแขนและขา 14 ราย (50%) ผลตรวจ CBC ในผู้ป่วยมีค่าเฉลี่ยของเม็ดเลือดขาว อิโนสิโนฟิล เท่ากับ 40.8%

ผลการสอบสวนโรคพบว่า อาหารที่สงสัยว่าเป็นสาเหตุของการเกิดโรคในผู้ป่วย คือ ลาบหมูดิบ ที่เลี้ยงในงานปีใหม่ประจำเผ่าม้ง ขณะนี้อยู่ในระหว่างรอผล serum IgM สำหรับทริคิโนซิสที่เก็บจากผู้ป่วยทั้ง 28 ราย และ ผลตรวจเนื้อหมูดกแห้งที่เหลือจากงานเลี้ยงปีใหม่ เพื่อยืนยันผลการตรวจวินิจฉัย

ผลการสอบสวนเชิงวิเคราะห์เบื้องต้นพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างการกินเนื้อหมูดิบในงานเลี้ยงปีใหม่และการป่วยด้วยอาการที่เข้าได้กับโรคทริคิโนซิส (Odds ratio = 2.4, 95% CI 0.64-9.19)

กิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

1. ควบคุมโรคโดยการให้ Albendazole ในกลุ่มผู้ป่วยทั้งหมด
2. เฝ้าระวังผู้ป่วยที่มีอาการเข้าได้กับโรคทริคิโนซิสในหมู่บ้านห้วยหาน
3. ปศุสัตว์อำเภอแนะนำให้ชาวบ้านเลี้ยงหมูในคอกเพื่อไม่ให้ไปกินซากหมูที่มีพยาธิทริคิโนซิส
4. ให้สุศึกษาเกี่ยวกับการกินอาหารโดยเน้นการ ' รให้สุก

- 47 -

ข้อเสนอ

1. เห็นควรให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย ดำเนินการให้สุศึกษาและประชาสัมพันธ์ ให้แก่ประชาชนทราบว่า มีการระบาดของโรคทริคิโนซิส
2. เห็นควรให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย ดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคทริคิโนซิส ทั้งในด้านการป้องกัน การเฝ้าระวัง และการรักษาโรค แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและประชาชนในพื้นที่เสี่ยง
3. ดำเนินการเฝ้าระวังโรคทริคิโนซิสอย่างต่อเนื่อง ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค

รายงานเบื้องต้นผลการสอบสวนโรคทริคิโนซิส จังหวัดพะเยา

สถาบันพัฒนานักระบาดวิทยา

กองระบาดวิทยา

กระทรวงสาธารณสุข

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2545 กองระบาดวิทยา ได้รับแจ้งจากแพทย์โรงพยาบาลเชียงคำ จังหวัดพะเยา ว่ามีผู้ป่วยโรคทริคิโนซิส จำนวน 118 ราย ตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2544 ผู้ป่วยส่วนใหญ่ อาศัยอยู่ที่บ้านนาหนูน ตำบลซาง กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา และเริ่มมีผู้ป่วยในอำเภอเชียงคำ อีก จำนวน 2 ราย ตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม 2545 กองระบาดวิทยา ร่วมกับศูนย์ระบบโรคพยาธิคนเหนือ จังหวัดลำปาง พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ทำการออกสอบสวนโรคตั้งแต่วันที่ 15 – 18 มกราคม 2545

ผลการสอบสวนโรค

กรณีบ้านนาหนูน กิ่งอำเภอภูซาง

ตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2544 ถึงวันที่ 18 มกราคม 2545 มีผู้ป่วยโรคทริคิโนซิส รวมทั้งสิ้น 74 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต ผู้ป่วยทั้งหมดอาศัยอยู่ที่บ้านนาหนูน ตำบลซาง กิ่งอำเภอภูซาง เป็นชาย 42 ราย หญิง 32 ราย คิดเป็นอัตราส่วนเพศชาย : หญิง เท่ากับ 1.3 : 1 ผู้ป่วยมีอายุระหว่าง 12 – 75 ปี อายุเฉลี่ย 38.4 ปี โดยมีอาการและอาการแสดงสำคัญ คือ ปวดกล้ามเนื้อ ใช้ ปวดข้อ และหนังตาบวม

ผลการตรวจเม็ดเลือดขาวอีโนสิโนฟิล ในผู้ป่วยทุกราย พบว่า สูงกว่าค่าปกติ ส่วนการตรวจแอนติบอดี ขณะนี้ กำลังรอผลการตรวจเพื่อยืนยันการวินิจฉัย ผู้ป่วยรายแรกป่วยเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2544 เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ได้ออก